

SEBASTIAN EDUARD MORINTZ
(1927-1997)

Actualul număr al revistei urma să cuprindă, după pagina de gardă, o pagină omagială dedicată celei de a 70-a aniversări a savantului Sebastian Morintz.

Nimeni nu ştie însă ce scrie în cartea vieţii sale! Şi iată-ne în trista situaţie de a consemna decesul şi nu jubileul celui care a fost, ca vârstă, la mijlocul echipei Berciu-Morintz-Roman.

S-a născut la Galaţi în aprilie 1927 şi a murit la Bucureşti în februarie 1997, cu puţin înaintea vârstei jubiliare.

Până la pensionare (iunie 1992) - un şoc nemeritat care i-a declanşat maladia ce l-a dus la mormânt -, Sebastian Morintz şi-a dedicat peste 2/3 din existenţă (circa 45 ani) cercetării pe care a slujit-o cu devotament şi o nestăvilită pasiune.

La terminarea facultăţii (din Bucureşti, promoţia 1950), ilustrul dispărut intrase deja în tainele arheologiei. El a fost, mai întâi, un om de teren de care a fost legat precum Anteu. Prezent - perioade mai lungi sau mai scurte, ca responsabil sau ca membru în colective - în peste 20 obiective arheologice, drumul colegului nostru a fost lung şi sinuos: de la Verbiţa şi Verbicioara la Bucureşti (Mihai Vodă, Cernica, Ciurel, Vidra); de la Teiu, Chilia şi Cetăţeni la Bârseşti şi Pădureni; în lungul Dunării de la Moldova Veche, prin Insula Banului, Chirnogi, Olteniţa-Renie, Spanţov, Ulmeni, Coslogeni până la Cernavodă; în Dobrogea la Hamangia şi Babadag; în Transilvania la Sâncrăieni, ca să le amintim pe cele mai semnificative.

Acestora li se adaugă cercetările sale de suprafaţă şi răscolitoarele investigaţii în depozitele majorităţii muzeelor din ţară şi a multora din Rusia, Ucraina, Bulgaria, Turcia, Grecia, Iugoslavia, Ungaria, Slovacia, Germania.

A fost un cercetător sociabil, putând forma cupluri sau echipe acolo unde puţini reuşeau: cu D. Berciu, Dinu V. Rosetti, G. Cantacuzino, P. Roman, Niţă Angelescu, Barbu Ionescu etc.

În urma sa au rămas multe domenii abordate, multe probleme clarificate, multe culturi şi epoci mai bine definite. Neo- şi eneoliticul îi datorează mult prin Cernica, Spanţov, sistemele de fortificaţii gumelniţene şi aspecte inedite ale culturii Gumelniţa de la Teiu. Perioada de tranziţie de la eneolitic la epoca bronzului, pe care a abordat-o împreună cu alţii sau în colective mai largi, a fost mult luminată prin definirea celor trei culturi de la Cernavoda la care investigaţiile regretatului dispărut efectuate la Chirnogi, Renie, Ulmeni, Hârşova au contribuit substanţial. Epoca bronzului a fost, de asemenea, îmbogăţită prin aportul său la cunoaşterea culturii Glina (Mihai Vodă şi Ciurel), a mormintelor în cistă şi a noudefinitei culturi Coslogeni. I se adaugă cunoaşterii acestei epoci un volum sinteză în care ea este analizată ca un ansamblu de mişcări şi evoluţii foarte variate.

Un loc aparte în investigaţiile lui Sebastian Morintz l-a ocupat prima epocă a fierului, care a fost substanţial îmbogăţită de el prin cercetările de la Babadag şi definirea grupului cultural Insula Banului.

THRACO-DACICA, tomul XVIII, nr. 1-2, Bucureşti, 1997, p.295-299

Nu i-au scăpat neobositului căutător nici dacii sau sarmaţii perioadei romane şi nici comunităţile creatoare ale culturii Ciurel. Iată, deci, un cerc larg care pornea din neolitic şi tindea să se închidă la Complexul de la Mihai Vodă.

De la Sebastian Morintz ne-au rămas rapoarte de săpături, studii de mai mici sau mai mari dimensiuni, sinteze şi manuscrise. Ultimele ar trebui să vadă şi ele lumina tiparului. Ne-a rămas, de asemenea, încă mult material arheologic neprelucrat.

Ca director executiv al Institutului de Arheologie din Bucureşti şi, mai bine de două decenii, ca redactor responsabil al revistei *Studii şi cercetări de istorie veche şi arheologie,* Sebastian Morintz a ştiut să păstreze echilibrul şi să menţină unitatea colectivelor.

În cadrul Institutului Român de Tracologie a fost un membru dinamic, coordonator al secţiei de istorie şi arheologie iar, după 1990, conducător al unui număr apreciabil de doctoranzi. Refugiul care i s-a acordat în Institutul nostru nu putea suplini însă dezamăgirea pe care i-a provocat-o marginalizarea dintr-o instituţie căreia i-a dăruit 45 ani din existenţa sa. Şi astfel a trecut în nefiinţă încă un savant, care n-a dorit să aibă în jur, "în ceasul plecării fără întoarcere" pe nimeni dintre cei lângă care lucrase o viaţă. N-ar putea fi acest gest un prilej de meditaţie? Pentru a nu se mai repeta!

Dormi în pace, prietene. Opera ta te va păstra pururea în memoria prezentului şi a viitorului.

Petre Roman

SEBASTIAN MORINTZ
- Bibliografie -

A. Rapoarte asupra săpăturilor arheologice.

- D. Berciu, Sebastian Morintz, *Şantierul arheologic Cernavoda,* MCA, III, 1957, p. 83-92.

- Idem, *Săpăturile de la Cernavoda,* MCA, V, 1959, p. 99-106.

- D. Berciu, Sebastian Morintz, P. Roman, *Săpăturile de la Cernavodă,* MCA, VI, 1959, p. 95-105.

- D. Berciu, Sebastian Morintz, I. Maximilian, *Şantierul arheologic Verbicioara,* MCA, III, 1957, p. 179-187.

- Sebastian Morintz, *Săpăturile de la Bîrseşti. Raport preliminar,* MCA, III, 1957, p. 219-226.

- Idem, *Săpăturile de la Bîrseşti-Vrancea,* MCA, V, 1959, p. 355-361.

- Idem, *Săpăturile de la Bîrseşti,* MCA, VI, 1959, p. 231-236.

- Idem, *Săpăturile de la Bîrseşti,* MCA, VII, 1961, p.201-207.

- Sebastian Morintz şi Constantin Beda, *Săpăturile de la Spanţov,* MCA, V, 1959, p. 163-173

- Sebastian Morintz şi G. Cantacuzino, *Şantierul arheologic Bucureşti. Sectorul Dealul Ciurel,* MCA, V, 1959, p. 631-636.

- Sebastian Morintz, *Săpăturile de pe Dealul Ciurel,* MCA, VI, 1959, p. 764-771.

- Sebastian Morintz, P. Roman, *Săpăturile de pe Dealul Ciurel,* MCA, VIII, 1962, p.761-767.

- Sebastian Morintz şi Gheorghe Bichir, *Săpăturile de la Pădureni,* MCA, VI, 1959, p. 487-495.

- Dinu V. Rosetti şi Sebastian Morintz, *Săpăturile de la Vidra,* MCA, VII, 1962, p. 71-78.

- Sebastian Morintz, *Săpăturile de la Chilia,* MCA, VII, 1962, p. 441-448.

- Idem, *Săpăturile de la Chilia,* MCA, VIII, 1962, p. 513-519.

- Idem, *Săpăturile de pe Dealul Ciurel,* MCA, VII, 1962, p. 658-663.

- Sebastian Morintz şi N. Harţuchi, *Săpăturile de la Ţifeşti,* MCA, VIII, 1962, p. 521-526.

- Idem, *Săpăturile de salvare la Spanţov. Aşezare neolitică,* MCA, VIII, 1962, p. 615-616.

- Sebastian Morintz, *Săpăturile de la Babadag, 1973-1974, 1977-1981,* MCA, A XVI-a Sesiune anuală de rapoarte, Vaslui 1982, p. 62-64.

- Sebastian Morintz, G Jugănaru, M. Munteanu, *Aşezarea din prima epocă a fierului de la Babadag,* Cercetări arheologice în aria nord-tracă, vol.I, 1995, p. 222-235.

- Sebastian Morintz şi Done Şerbănescu, *Cercetări arheologice la Hârşova şi împrejurimi,* SCIVA, XXV, 1974, 1, p. 47 şi urm.

B. Studii şi articole.

I. Neolitic

- G. Cantacuzino şi Sebastian Morintz, *Die jungsteinzeitlichen Funde in Cernica (Bukarest),* Dacia, N.S., VII, 1963, p. 27-90.
- Sebastian Morintz, *Tipuri de aşezări şi sisteme de fortificaţii şi împrejmuire în cultura Gumelniţa,* SCIV, XIII, 1962, 2, p. 273-284.
- Sebastian Morintz, *O aşezare Boian fortificată (Şanţurile de apărare ale aşezării de la Spanţov),* SCIV, XIV, 1963, 2, p. 275-284.

II. Perioada de tranziţie de la eneolitic la epoca bronzului.

- Sebastian Morintz şi Petre Roman, *Aspekte des Ausgangs des Äneolithikums und der Übergangsstufe zur Bronzezeit im Raum der Niederdonau,* Dacia, N.S., XII, 1968, p. 45-128.
- Idem, *Asupra perioadei de trecere de la eneolitic la epoca bronzului la Dunărea de Jos,* SCIV, XIX, 1968, 4, p. 553-573.
- Sebastian Morintz şi Barbu Ionescu, *Cercetări arheologice în împrejurimile oraşului Olteniţa,* SCIV, 19, 1968, 1, p. 95-128.
- Sebastian Morintz şi Petre Roman, *Über die Chronologie der Übergangszeit vom Äneolithikum zur Bronzezeit in Rumänien,* Dacia, N.S., XIII, 1969, p. 61-71.
- Idem, *Cu privire la cronologia perioadei de tranziţie de la eneolitic la epoca bronzului în România,* SCIV, 21, 1970, 4, p. 557-570.
- Idem, *Über die Übergangsperiode vom Äneolithikum zur Bronzezeit in Rumänien,* Symposium über die Entstehung und Chronologie der Badener Kultur, Nitra-Malé Vozokany (1969), Bratislava 1973, p. 259-295.

III. Epoca bronzului.

- Sebastian Morintz şi N. Angelescu, *O nouă cultură a epocii bronzului în România. Cultura de tip Coslogeni,* SCIV, 21, 1970, 3, p. 373-415.
- Sebastian Morintz, *Probleme privind originea tracilor în lumina cercetărilor arheologice,* RevIst, XXX, 1977, 8, p. 1465-1488.
- Idem, *Sfîrşitul epocii bronzului şi începutul epocii fierului în spaţiul carpato-balcanic,* RevIst, XXVII, 1974, 6, p. 897-905.
- Idem, *Les Thraces de la Troie dans le dernier quart du IIe millénaire av. n. è.,* Thracia Pontica, I, 1982, p. 151-155.

IV. Epoca fierului.

- Sebastian Morintz, *Novaja galštatskaja gruppa v Moldove,* Dacia, N.S., I, 1957, p. 117-132.
- Idem, *Quelques problèmes corcernant la période ancienne du Hallstatt au Bas Danube à la lumière des fouilles de Babadag,* Dacia, N.S., VIII, 1964, p. 101-118.
- Idem, *Autour de l'origine et de l'évolution du Hallstatt ancien en Roumanie,* Actes du VIIe Congrès International de Sciences Préhistoriques et Protohistoriques (1966), Prague, I, 1970, p. 729-732.
- Sebastian Morintz şi Petre Roman, *Un nou grup hallstattian timpuriu în sud-vestul României-Insula Banului,* SCIV, 20, 1969, 3, p. 293-423.
- Sebastian Morintz, *Probleme ale Hallstatului timpuriu din zona istro-pontică în lumina cercetărilor de la Babadag,* Peuce, 2, 1971, p. 19-25.
- Idem, *Noi date şi probleme privind perioadele hallstattiene timpurie şi mijlocie în zona istro-pontică (Cercetările de la Babadag),* Thraco-Dacica, 8, 1987, p. 38-71.
- Idem, *Aspecte şi probleme ale Hallstattului timpuriu din sud-vestul României,* SympThrac, 6, 1988, Piatra Neamţ, p. 58-60.
- Idem, *Aspecte şi probleme noi referitoare la cultura Basarabi,* SympThrac, 7, 1989, Tulcea, p. 262-264.
- Idem, *Din nou despre Hallstattul din sud-estul României,* Thraco-Dacica, XI, 1990, p. 99-115.
- Idem, *Probleme privind perioada hallstattiană timpurie în centrul Câmpiei Române,* SympThrac, 8, 1990, Satu Mare, p. 134-135.

V.Perioada romană

- Sebastian Morintz, *Nekotorye voprosy sarmatskogo naselenija v Moldove i Muntenii v sviazi s Fokšanskim pogrebeniem,* Dacia, N.S., III, 1959, p. 451-470.
- Idem, *Oblik dakijskoj kultury v rimskuyu epohu v Kilii,* Dacia, N.S., V, 1961, p. 496-514.

C. Volume

- *Contribuţii la istoria tracilor timpurii,* I, Editura Academiei, Bucureşti, 1978.

D. Colaborări la dicţionare şi enciclopedii

- *Dicţionar de istorie veche a României,* Bucureşti, 1976.
- *Enciclopedia arheologiei şi istoriei vechi a României,* vol. I/1994, vol. II/1996.